

OSMANLI'DAN CUMHURİYETE YANSIMALAR: İZMİR'DE ÜÇÜNCÜ KUŞAK GIRİT GÖÇMENLERİ *

Berrin BAYBURT

Dr., İzmir, Türkiye

berrinbayburt82@gmail.com

Orcid ID: 0000-0003-2237-4583

Makale Geliş Tarihi: 29/10/2023 **Makale Kabul Tarihi:** 10/12/2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Atıf: Bayburt, B. (2023). Osmanlı'dan Cumhuriyete yansımalar: İzmir'de üçüncü kuşak Girit göçmenleri. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(52), 158-171.

Öz

Bireysel ve toplumsal bir varlık olan insan, hayatı süresince farklı nedenlerle yaşam alanını değiştirebilmektedir. Göç olarak adlandırılan bu olgu; savaşlar, açlık, kuraklık, terör, salgın hastalıklar, eğitim, sağlık başta olmak üzere çok sayıda siyasal, sosyal ve ekonomik nedenlerle ortaya çıkmaktadır. Tarih öncesi devirlerden günümüze göç süreçleri, nedenleri daha karmaşık ve sonuçları daha geniş alanları etkileyebilecek şekilde değişiklik göstermiştir. Nitekim başlangıçta su, yiyecek bulma kaygısıyla gerçekleştirilen göçler yerini farklı nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan göçlere bırakmıştır. Göç sürecinden; göç edenler, göç alan bölge, göç veren bölge başta olmak üzere oldukça kapsamlı bir alan ve kesim etkilenmektedir. Bu noktada göç edenlerin göç edilen bölgeye sosyo-kültürel, psikolojik ve ekonomik yönden adaptasyonu, göç alan bölge toplumunun göçmenlere verdiği reaksiyon üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu araştırmanın amacı, Cumhuriyet öncesinde Girit Adası'ndan İzmir'e göç eden bir ailenin üçüncü kuşak üyelerinden elde edilen verilerle göçün neden ve sonuçları ve göçmenlerin İzmir'de devam ettirdikleri sosyo-kültürel ve psikolojik kodlara yönelik çıkarımlarda bulunmaktır. Araştırma nitel araştırma çerçevesinde planlanıp yürütülmüş betimleyici bir araştırmadır. Araştırma amacı doğrultusunda İzmir'de yaşayan Girit göçmeni bir ailenin üçüncü kuşak torunlarından dört kişi ile yarı yapılandırılmış görüşme formu eşliğinde mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Araştırmada göçmenlerin ailelerinden devraldıkları sosyo-kültürel yapıyı devam ettirdikleri, göçün nedenlerine yönelik aile büyükleri tarafından bilgilendirildikleri, göç sonrası uyum hususunda bir problem yaşamadıkları, Girit'teki geçim kaynaklarını İzmir'de de sürdürdükleri; diğer yandan aile üyeleri arasında bağlılığın yeteri kadar güçlü olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Sosyo-Kültürel Adaptasyon, Muhacir, Girit, Anadolu.

* - Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

REFLECTIONS FROM THE OTTOMAN TO THE REPUBLIC: THIRD GENERATION CRETI IMMIGRANTS IN IZMIR

Abstract

Being an individual and social being, human beings can change their living spaces for different reasons throughout their lives. This phenomenon called migration. It occurs due to many political, social and economic reasons; especially wars, hunger, drought, terrorism, epidemics, education and health. Migration processes have changed from prehistoric times to the present day, with causes that are more complex and consequences that affect larger areas. As a matter of fact, migrations that were initially carried out with the concern of finding water and food were replaced by the migrations that occurred due to different reasons. For example; recently, due to the civil war in Syria, many people had to migrate to different regions and countries, and in this migration process, all countries of the world were affected as much as the receiving countries. From the migration process which is a very comprehensive area and segment, especially the immigrants, the receiving region and the sending region, are affected. At this point, the socio-cultural, psychological and economic adaptation of immigrants to the region of immigration and the reaction of the society of the receiving region to immigrants is an issue that should be emphasized. The purpose of this research is to make inferences about the causes and consequences of migration and the socio-cultural and psychological codes that the immigrants continued in Izmir, based on the example of the Turks who migrated from the island of Crete to Izmir in the last periods of the Ottoman Empire. The research is a descriptive research planned and carried out within the framework of qualitative research. In line with the purpose of the research, interviews were conducted with the third-generation grandchildren of Cretan immigrant a family living in Izmir, using a semi-structured interview form. The data obtained through the interview form was coded into themes and inferences were made regarding each theme. The data obtained as a result of the research provides important information about the reasons for the migration from Crete to Anatolia, the adaptation process of the immigrants to the region they settled in, and the cultural elements they kept alive in the place they migrated to.

Keywords: Migration, Socio-Cultural Adaptation, Immigrants, Crete, Anatolia.

Giriş

Göç, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. 21.yüzyılda yaşanmasına rağmen hala göçlerin devam ediyor olması bu olgunun dinamik yapısına işaret etmektedir. Genel tanımı ile göç; bireylerin ya da grupların çeşitli nedenlerle bir yerden başka bir yere yerleşmeleri şeklinde tanımlanabilir. Göçlerin nedenleri geçmişten günümüze çok farklı değişkenlerin etkisi altında gerçekleşmiştir. İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinde genel olarak fiziksel ihtiyaçların ağırlıklı olarak hissedildiği göçler günümüzde, siyasal, uluslararası ilişkiler, dini ve etnik nedenli olarak daha sıklıkla meydana gelmektedir. Başta Kavimler Göçü olmak üzere Türk Tarihi'nde önemli göç olaylarının yaşandığı bilinmektedir. Osmanlı Devleti'nin yükselme döneminde hızla gerçekleşen genişleme faaliyetlerinin ardından uygulanan iskân politikası ile fethedilen bölgelere Anadolu'dan getirilen çok sayıda Türkmen yerleştirilmiş; ancak 19.yüzyılın ardından başlayan toprak kayıplarının ardından bu bölgelerden Anadolu'ya Türk göçleri başlamıştır.

İpek (2014), Türkiye'de göç konusunda yapılan çalışmalarda farklı adlandırmaların yapıldığından hareketle; 1864 yılında Kafkaslardan Anadolu'ya yapılan göçler ele alınırken muhaceret kavramının, sonrasındaki çalışmalarda ise göç çalışmalarında sürgün, tehcir, etnik temizlik ve soykırım kavramlarının kullanıldığına vurgu yapmaktadır. Türk Hukuk metinleri

incelendiğinde, 5543 sayılı İskân Kanunu'nun 3. maddesinde göçmen kavramı "Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, yerleşmek amacıyla tek başına veya toplu halde Türkiye'ye gelip bu Kanun gereğince kabul olunanlar" şeklinde tanımlanmaktadır. İlgili kanunun 4. maddesindeyse "Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olmayan yabancılar ile Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı bulunup da sınır dışı edilenler ve güvenlik bakımından Türkiye'ye gelmeleri uygun görülmeyenlerin göçmen olarak kabul edilmeyecekleri" belirtilmektedir (Resmî Gazete, 26/9/2006). Hukuk metinlerinde belirtilen tanımlamalar Osmanlı Devleti'nin son yıllarında Anadolu'ya göç eden Türklerin göçmen olarak nitelendirildiğini göstermektedir.

Osmanlı Devleti'nin başta Balkanlar olmak üzere gerçekleştirdiği fetihlerle kazanılan topraklara, bu bölgelerde güvenliği sağlamak ve Türkleştirmek amacıyla iskân politikası uygulanmış ve devletin son dönemlerinde artan toprak kayıplarının ardından yaşanan güvenlik sorunları bu bölgelere yerleştirilen Türklerin anavatana geri dönmesine neden olmuştur. Özellikle 19. yüzyılla birlikte, öncesinde Osmanlı Devleti hakimiyetinde yer alan Yunanistan, Bulgaristan, Girit, Yugoslavya, Kıbrıs, Kırım'dan binlerce Türk, Anadolu'ya göç etmiştir. Fransız İhtilali ile dünyada giderek yükselen ve taraftar bulan milliyetçilik akımının yayılması, uluslara kendi devletlerini kurma yönünde çağrıda bulunurken; bu durum Osmanlı Devleti gibi çok sayıda farklı ulusu bünyesinde barındıran çok uluslu devletlerin ayrılıkçı isyanlarla karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. Yunanistan'ın 1830 yılındaki bağımsızlığı diğer Balkan ulusları için bir örnek olmuş (Yıldırım, 2012, s. 76), 1783'te Rusya'nın Kırım'ı ilhaki, Sırp'ların 1829'da Bulgarların 1908'de, Arnavutların 1912'de bağımsızlıklarını ilan etmeleri bu bölgelerdeki istikrarın bozulmasını hızlandırırken, bu topraklarda yaşayan Türklerin önemli asayiş ve güvenlik sorunları ile karşı karşıya kalmalarına zemin hazırlamıştır.

Milliyetçilik akımının başta Balkanlar olmak üzere Osmanlı egemenliğindeki Türk olmayan unsurları hareketlendirmesinin yanı sıra dönemin Rusya, Fransa, İngiltere gibi devletlerinin izledikleri politikalar da bu akımın Osmanlı Devleti'ne karşı bir araç olarak kullanıldığına işaret etmektedir. İngiltere'nin Güney Asya'da yer alan sömürgeleri ile bağlantı yollarını güven altına almak istemesi, Rusya'nın güneye yayılma politikası nedeniyle kendisine yol açmak için Balkanlar'da panslavizm politikası izlemesi, yine Rusya'nın Osmanlı Devleti egemenliğindeki Ortodoksların koruyuculuğunu üstlenme gerekçesiyle devletin içişlerine müdahale girişimlerinde bulunması, Osmanlı Devleti'nin çok uluslu ve inançlı yapısının dönemin yayılcı devletleri tarafından bir araç olarak kullanılmaya çalışıldığını göstermektedir. Tüm bunlar yaşanırken Osmanlı Devleti'nin fethettiği topraklarda yaşayan yerli halka tanıdığı hoşgörü anlayışının, bu topraklar kaybedildikten sonra aynı şekilde bölgedeki Türklere gösterilmediği aşıkardır. Nitekim İpek (2015), Türklerin öz değerlerini yaşatmada mücadele etmelerine rağmen başarılı olamadıkları için göç etmeyi göze aldıklarını ifade ederken; işgal edilen topraklarından ayrılmak zorunda kaldıklarını belirtmektedir.

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde güvenlik nedeniyle Anadolu'ya gerçekleşen bu göçlerin yanı sıra; cumhuriyetin ilanından sonra yapılan anlaşmalar çerçevesinde nüfus mübadelesine dayanan göçler de gerçekleşmiştir (Çolak, 2013, s. 113). Balkanlar'dan yapılan göç bölgelerinin önde gelenlerinden biri Bulgaristan'dan Anadolu'ya yapılan göçlerdir. Bu ülkeden Anadolu'ya ilk göç 1877-1878 arasında, ikinci büyük göç ise 1884 yılında gerçekleşmiştir. 1893-1902 yılları arasında Anadolu'ya 70 binden fazla göçmen gelirken, Balkan Savaşları'nın ardından ise yaklaşık 440 bin göçmen Bulgaristan'dan anavatana göç etmiş, 18 Ekim 1915 tarihli sözleşmeyle de Türk göçlerinin isteğe bağlı olması kararlaştırılmıştır (Bulut, 2017, s. 60). Bulgaristan'dan Anadolu'ya göçler bu tarihlerle sınırlı kalmamış; II. Dünya Savaşı'nın ardından da Bulgaristan'ın bu yöndeki talepleri nedeniyle 1950-1951 yılları arasında yaklaşık 15 bin Türk Anadolu'ya dönerken (Çolak, 2013, s. 138); 1980'li yıllarda da bu göç

hareketi yaşamaya devam etmiştir.

Osmanlı Devleti'nin siyasal ve ekonomik olarak zayıfladığının en fazla hissedildiği 19. yüzyılda devlet bir yandan ayrılıkçı isyanlarla mücadele ederken; diğer yandan kaybedilen topraklardan gelen göçmenlerin yerleştirilmesi konusuna da çözüm bulmak durumunda kalmıştır. Bu doğrultuda devletin hem yasal hem de kurumsal açıdan birtakım adımlar attığı görülmektedir. Muhacirin ve İskân Müdüriyetinin kurulmasının ardından taşrada da Muhacirin Komisyonları oluşturulmuş; bu komisyonlar muhacirlerin sevk ve iskânı ile ilgili iş ve işlemleri yürütmüşlerdir. Fakat kısa süre içinde çok sayıda göçmenin Anadolu'ya gelmesi beraberinde bu işlemlerin yürütülmesinde sorunlar yaşanmasına neden olmuştur (Kaya, 2013, s. 15). Kısa sürede göçmenlerin hem iskanı hem de ekonomiye uyarlanmaları noktasında; onların üretime katılacak şekilde yönlendirilmelerine büyük önem verilmiş ve kendi kendilerine yeter olmaları göz önünde bulundurulmuştur (Asan, 2016, s. 55). Nitekim bazı sorunlar yaşanmakla birlikte; bu çalışmaların bir sonucu olarak göçmenler yerleştikleri bölgelerde yerli halk ile kısa sürede kaynaşmış ve üretime dahil olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin son iki yüzyılının tarihinde göçmenlerin önemli bir unsur olduğu açıktır. Yüzyıllar öncesinde devlet politikasının bir gereği olarak fethedilen yerlere yerleştirilen; ancak sonrasında kaybedilen topraklarda hüküm süren devletlerin sosyo-ekonomik ve siyasal zorbalıklarına maruz kalan Türklerin Anadolu'ya göç etmek zorunda kalmaları; insani boyutları olan çok sayıda hikâyenin yanı sıra Anadolu'nun kucaklayıcı misyonunu da göstermektedir. Günümüzde göçmenler yerleştikleri bölgelerde geldikleri bölgelerin adıyla kurdukları göçmen dernek ve vakıfları ile bu birlikteliği hala sürdürmekte ve göç ettikleri bölgelerde edindikleri kültür öğeleri ile Anadolu kültürünü sentezleyerek kendilerine özgü yaşam tarzını sürdürmektedir. Özellikle insan hareketlerinin çok kısa sürede ve kitleler halinde yaşandığı günümüz dünyasında; daha önceki yıllarda göç eden bireylerin yaşanmışlıkları üzerine yapılan araştırmalar, günümüzde göç eden bireylerin yeni yaşam alanlarına entegre edilmelerinde, bu nüfus hareketlerine yönelik sosyal ve ekonomik politikalar oluşturmada dikkate alınması gereken bir kaynaktır. Bu bakış açısından hareketle gerçekleştirilen araştırmada İzmir'de yaşamını sürdüren üçüncü kuşak Girit göçmenleri ile ilgili göç süreci ve günümüze ilişkin veriler doğrultusunda tespitlerde bulunulmuştur.

Yöntem

Bu çalışma nitel araştırma çerçevesinde yürütülmüş betimleyici bir özelliğe sahiptir. Araştırmanın ilk aşamasında mantıksal çerçeveyi kurmak ve kuramsal temel oluşturmak amacıyla literatür taraması gerçekleştirilmiş ve bu doğrultuda konu ile ilgili makale, kitap ve çevrimiçi kaynaklar incelenmiştir. Çalışmanın bulgular kısmında elde edilen veriler, günümüzde İzmir'de ikamet eden Girit göçmeni aile üyeleriyle yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde edilmiştir. Katılımcıların görüşme ile kişisel bilgileri talep edilmemiş, gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya dahil edilmişlerdir. Araştırmada M. Hanım ailenin soy ağacı bilgisini paylaşma konusunda katkı sağlamıştır. Çalışma ile elde edilen veriler günümüzde de İzmir'de yaşamlarını sürdüren üçüncü kuşak Girit göçmeni ailenin mevcut sosyal, kültürel, ekonomik yaşamlarına yönelik öğeler ve göçmenlere ilişkin betimleyici bir veri bütünü sağlamaktadır. Araştırma kapsamında aşağıda yer alan sorular yanıtlanmaya çalışılmıştır.

Araştırma Soruları

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde Girit'ten İzmir'e göçlerin nedenleri nelerdir?

Giritli muhacir aile yerleşik bireyler tarafından nasıl karşılanmışlardır?

Giritli muhacir ailenin İzmir'de yaşattıkları kültürel öğeler nelerdir?

Giritli muhacir aile üyeleri miras aldıkları aile yapısını devam ettirmekte midir?

Giritli muhacir ailenin din ve inanç yapısının özellikleri nelerdir?

Giritli muhacir ailenin akrabalık ilişkileri ne düzeydedir?

Giritli muhacir aile üyelerinin geçim kaynakları nelerdir?

Yukarıda yer alan araştırma sorularına cevap bulmak amacıyla gerçekleştirilen çalışma sürecinde elde edilen veriler Bulgular kısmında; "Göçün Nedenleri", "Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Öğeler", "Sosyo-Psikolojik Sonuçlar" başlıkları altında açıklanmıştır. Araştırma Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde kaybedilen topraklardan Anadolu'ya göç eden Türkler üzerine odaklanmış olup; bu çerçevede Girit'ten İzmir'e yerleşen göçmen bir ailenin torunları örneğinden hareketle elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Araştırmada veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşme formları kullanılmıştır. Görüşmede önceden belirlenen soruların yanı sıra gerektiğinde gidişata göre farklı sorular da katılımcılara yöneltilmiştir. Bu kapsamda katılımcılara yöneltilen sorular aşağıda yer almaktadır.

Aile büyüklerinizin Girit'ten İzmir'e neden göç ettiğini biliyor musunuz?

Aile büyüklerinizden Girit'te kalanlar ve İzmir'e gelenler hakkında bilgi sahibimisiniz?

Aile büyükleriniz göç ettiklerinde İzmir'de yerli halk tarafından nasıl karşılanmış?

Birinci kuşaktan itibaren ailenizin geçim kaynakları nelerdi?

Birinci kuşaktan itibaren sosyal yaşantıya (inanç, giyim-kuşam, aile ilişkileri, evlenme, akrabalık bağları vb) ilişkin bildiklerinizi paylaşır mısınız?

Yarı yapılandırılmış form ile gerçekleştirilen görüşmelere katılım gönüllülük esasına dayalı olmuş ve katılımcılara sorulacak sorular önceden belirlenirken, sürecin gidişatına göre farklı sorular eklenmiştir. Görüşme formu katılımcılara yüz yüze ve çevrimiçi ortamda görüntülü görüşme ile uygulanmıştır. Görüşme yapılan aile üyeleri görsel materyalleri (fotoğraf, aile soy ağacı vb) gönüllülük esasına göre paylaşmışlar ve bu materyallerin kullanımı için yazılı izin vermişlerdir. Katılımcıların isimleri 1, 2, 3 şeklinde kodlanmıştır. Görüşmede elde edilen veriler, Girit'ten İzmir'e göçün nedenleri, kültürel öğeler (isimler, inançlar, yemek kültürü), ekonomik öğeler, sosyo-psikolojik sonuçlar şeklinde temalandırılmış ve belirlenen temalar doğrultusunda veriler değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Bulgular

Bu makalenin odak noktasını oluşturan Ege Denizi'nin güneyinde bulunan Girit Adası, günümüzde Yunanistan'ın egemenliğinde bulunan en büyük adadır. 1669'da Köprülü Fazıl Ahmet Paşa tarafından fethedilerek Osmanlı Devleti himayesine giren ada, Londra ve Bükreş Anlaşmalarıyla resmen kaybedilmiştir (Gemici, 2009; s. 281). Başta üzüm olmak üzere çok sayıda ürünün yetiştirilmesi için tarıma elverişli alanlarının yanında hayvancılık da yapılan adada, günümüzde bu ekonomik faaliyetlerin yanı sıra turizm faaliyetleri de yapılmaktadır.

1909'da Yunanistan'ın adaya egemen olması Girit'te yaşayan Türkleri zor durumda bırakmış ve bu nedenle adada yaşayan Türkler diğer kaybedilen topraklarda olduğu gibi Anadolu'ya göç etmeye başlamıştır. Özellikle Balkan Savaşları sonrasında (1912-1913) ise bu göç hareketinin arttığı ve özellikle İzmir yönlü olarak yoğunlaştığı bilinmektedir. Bu göçlerin ardından Girit'teki Müslüman nüfus oranı %55 iken, 1900 yılında %12'ye, 1912'de ise %9'a kadar düşmüştür (İpek vd., 2013, s. 110). Girit'ten İzmir'e gelen göçmenler ise çoğunlukla Bornova, Bayraklı, Buca, Karşıyaka ilçelerine yoğun olarak yerleşmişlerdir.

Araştırmaya Katılan Girit Göçmeni Ailenin Soy Ağacı

Araştırmaya katılan ve İzmir'de yaşayan üçüncü kuşak Girit göçmeni kardeşlerin anneleri Halime Hanım, Girit-1894 doğumlu Hafize Hanım ve Girit-1895 doğumlu Mustafa Bey'in kızı

olup; İzmir/Bayraklı'da 1928 yılında doğmuştur. Hafize Hanımın annesi Nazife Hanım ve babası İbrahim Bey ile Mustafa Bey'in annesi Halime Hanım ve Sait Bey ise I. Dünya Savaşı yıllarında çocuklarını İzmir'e göndermişler; ancak kendileri Türkiye'ye gelememişlerdir. Girit'ten İzmir'e gelen aileye devlet tarafından Bayraklı/Salhane semtinde geniş bir alan tahsis edilmiş ve buraya yerleşmeleri sağlamıştır. Bugün Adalet Mahallesi olarak bilinen bu alanda gökdelenler yer almakta olup, bölge İzmir'in ticaret merkezi durumundadır. Hafize ve Mustafa Bey'in çocuklarının da ölümünün ardından burası hissedar fazlalığı nedeniyle ortak kararla satılmıştır. Hafize Hanım ve Mustafa Bey yeni evliyken geldikleri İzmir'de üç kız ve iki erkek evlat sahibi olmuşlardır. Halime Hanım ismi babaannesinin ismini ve küçük erkek kardeşi ise büyükbabasının ismini taşımaktadır. Girit'ten İzmir'e gelen Hafize-Mustafa çifti çocuklarına büyüklerinin isimlerini verirken; daha sonra torunları ve torunlarının çocuklarına da bu isimleri verildiği görülmektedir. Nitekim Zehra Hanım'ın torunlarından ikisinin adları Nazife ve Sait iken; Ahmet Bey ve Afet Hanımın da oğullarına Mustafa adını verdikleri bilinmektedir.

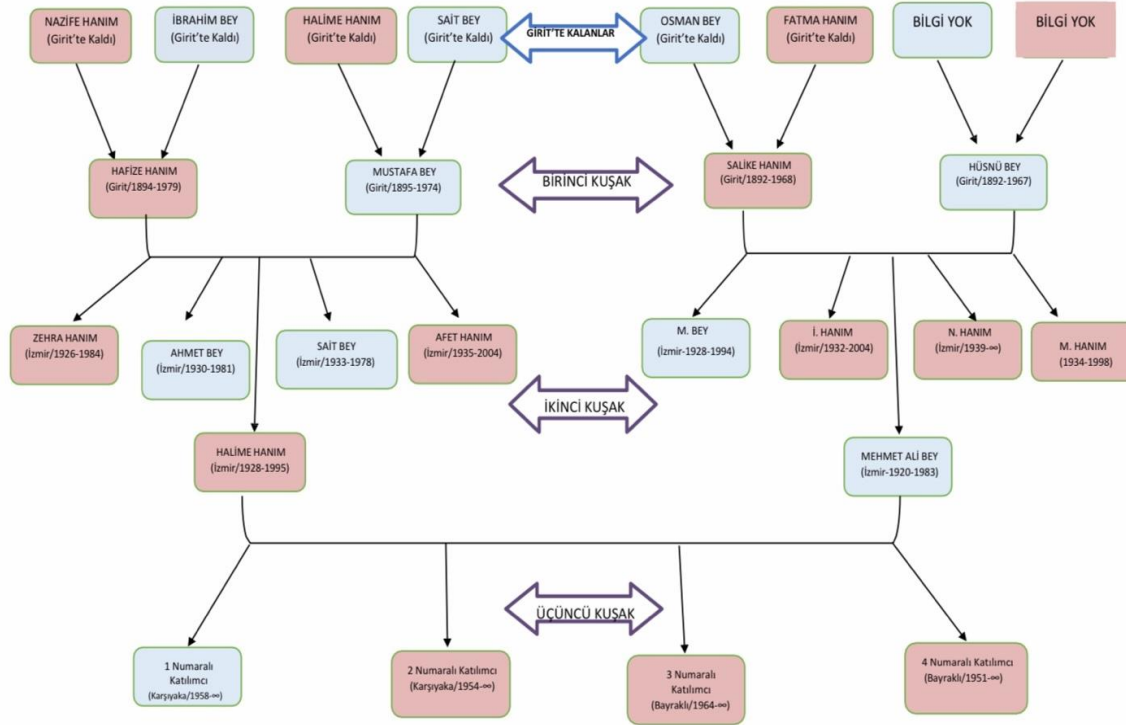
Görsel 1: Halime Hanım 7 Yaşındayken (1935)

Kaynak: Aile Arşivi

Halime Hanım'ın eşi Mehmet Ali Bey de Girit göçmeni olup; annesi Salike Hanım ve babası Hüsnü Bey de Girit doğumludur. Salike Hanım'ın anne ve baba bilgilerine ulaşılırken Hüsnü Bey'in ebeveyn bilgilerine ulaşılamamıştır. Halime Hanım'ın anne ve babası gibi Salike ve Hüsnü çifti de Girit'te doğmuşlar ve göçle Türkiye'ye dönmüşlerdir. Halime Hanım ve Mehmet Ali Bey'in dört çocukları olmuş, üçüncü kuşak olan bu dört kardeş İzmir'de dünyaya gelmiş olup hala bu kentte yaşamlarını devam ettirmektedirler. Kardeşlerin ikisi Bayraklı, biri Bornova ve biri de Kemalpaşa'da yaşamaktadır. Araştırmaya katılan Girit göçmeni ailenin soy ağacı aşağıda ayrıntılı olarak yer almaktadır.

Görsel 2: Girit Göçmeni Ailenin Soy Ağacı

Anadolu'ya Göçlerin Nedenleri ve İzmir'de Karşılama

Araştırmaya katılan kardeşler, büyüklerinin Girit'te neler yaşadıklarına ve neden İzmir'e göç ettiklerine dair kendilerini bilgilendirdiklerini belirtmişlerdir. Buna göre adada yaşayan Türkler Rumlarla iç içe yaşamışlar, alışverişte bulunmuşlar; ancak birbirlerinden kız alıp vermemişlerdir. Bu noktada tarafların kendi öz kültürlerini ve kimliklerini muhafaza etmeye özen gösterdikleri anlaşılmaktadır. Fakat özellikle 1900'lerden sonra adada Osmanlı egemenliğinin zayıflaması ve Yunan işgalinin başlamasından sonra Türklerin yaşadıkları bölgelerde önemli ve ciddi asayiş problemlerinin çıkmaya başladığı görülmektedir. Bu noktada 1 numaralı katılımcı Hanım anneannesinin anlattıklarını şöyle özetlemektedir: "Yunan işgali başlayınca Türk kadınlarına kötü muamelede bulunulduğu gibi, Türk erkeklerine de işkence yapılarak yıldırma politikaları izlenmiştir. Hatta büyüklerimiz Yunanlar, Türk erkeklerinin başlarını kesip top oynadıkları için bizim top oynamamıza müsaade etmezlerdi. Belki de bizi top oynarken gördüklerinde gözlerinde o kötü hatıralar canlanıyordu." 1 numaralı katılımcının anlattıkları toprak kayıplarının yaşandığı dönemlerde Anadolu ve Anadolu dışında işgale uğrayan bölgelerde Türklerin maruz kaldıkları muamelelerle birebir örtüşmektedir. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Doğu illerinde yaşanan Ermeni zulmünde de bu tarz olaylar yaşandığı açıktır. Girit'te yaşanan bu zulüm karşısında aile büyükleri henüz yeni evlenmiş olan Hafize Hanım ve Mustafa Bey'in İzmir'e gitmelerine yardımcı olmuşlar kendileri ise fedakârlık yaparak adada kalmışlardır. Geldikleri yıl kesin olarak bilinmemekle birlikte aile üyelerinin belirttiğine göre I. Dünya Savaşı'nın devam ettiği 1916 yılında bu göç hareketinin meydana gelmiş olması muhtemeldir. Adada kalan Hafize Hanım ve Mustafa Bey'in anne ve babalarından bir daha haber alınamamıştır. Mezarlarının nerde olduğu bilebilinmeyen çiftin tek amaçları çocuklarının İzmir'e giderek kendilerini kurtarmaları olmuştur. 1 numaralı katılımcı, İzmir'e yerleşen ve

burada ilk kuşak göçmenleri oluşturan Hafize Hanım ve Mustafa Bey'in, yerleştikleri bölgede herhangi bir önyargı ya da olumsuz muameleyle karşılaştıklarına dair bir bilgi vermediklerini belirtmiştir. Hatta hayvan yetiştiriciliği ile uğraşan aile büyüklerinin mezbahada İzmir'in yerlileri ile ortak ticaret yaptıkları bilinmektedir. Aile üyeleri yerleştikleri mahalleden ayrılmamış ve üçüncü kuşak torunlar ise evlilik yoluyla başka ilçelere yerleşmişlerdir.

Girit Göçmenlerinde Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Yapının Öğeleri

Girit'te kalan aile üyelerinin yaşantılarına ilişkin veriler, yine görüşme yapılan aile üyelerinin büyüklerinden dinledikleri bilgilerden yola çıkılarak elde edilmiştir. Adanın Osmanlı egemenliğinde olduğu dönemde üzüm bağlarının geniş alan kapladığı ve tarımın yanı sıra hayvancılığın da yapıldığı anlaşılmaktadır. Görüşmede elde edilen bilgilere göre Girit'te yaşayan ailenin adada geniş üzüm bağları olup; şu an bu bağlara yönelik herhangi bir mülkiyetleri bulunmamaktadır. Ailenin İzmir'e göçünün ardından adada kalan mal varlığına yönelik herhangi bir talep ya da araştırma gerçekleştirilmemiştir. Dolayısıyla Girit'te kalan aile büyüklerinin ölümü ve ada hâkimiyetinin elden çıkmasıyla birlikte Türklere ait olan taşınır ve taşınmazlara yeni yönetim tarafından el konulması mümkündür. Aile, adada üzüm yetiştiriciliğine bağlı olarak pekmez, şarap üretimi yaptığı gibi diğer yandan büyükbaş hayvancılıkla da geçimlerini sağlamıştır. Bir bakıma bu ürün yetiştiriciliğine bağlı olarak özellikle Girit'ten gelen ilk ve ikinci kuşak aile üyelerinin büyük bir bölümünde alkol probleminin yaygın olduğu ifade edilmektedir. Nitekim Mustafa Bey'in ciddi bir alkol alışkanlığının olduğunu duyduğunu belirten 2 numaralı katılımcı, dayısı Sait Bey'in de aşırı alkol kullanımı nedeniyle gözlerini kaybettiğini ve sonrasında annesi Hafize Hanım'dan önce çok genç bir yaşta hayatını kaybettiğini ifade etmektedir. Hatta Hafize Hanım oğlu Sait'in ölmesi nedeniyle çok büyük üzüntü yaşamış ve kısa süre sonra kendisi de vefat etmiştir. Ayrıca Halime Hanım'ın eşi Mehmet Ali Bey'de yoğun alkol alımı nedeniyle komaya girmiş ve genç bir yaşta hayatını kaybetmiştir.

İzmir'e göç eden ilk kuşaktan Mustafa Bey, Salhane semtindeki mezbahanın da etkisiyle adada öğrendiği büyükbaş hayvancılığa devam etmiş ve bu doğrultuda kendilerine tahsis edilen arazide evlerin yanı sıra büyük dam ve ahırlar inşa ettirmiş ve ölene kadar oğulları da büyükbaş hayvancılığı sürdürmüşlerdir. Ailenin üçüncü kuşak mensubu 3 numaralı katılımcı uzun süre deri üzerine faaliyet gösteren bir firmada çalışmış, hatta Girit göçmeni olan bazı damatları da hayvan alım satımı ile geçimini sağlamaya devam etmiştir. Fakat bölgede bulunan mezbahanın kapatılarak şehir dışına taşınması ile burada bulunan ahırlar boş kalmış ve satılana kadar uzun bir süre (yaklaşık 20 yıl) hayvan yetiştirilmemiştir. Hayvancılığın sona ermesi ile aile üyeleri geçimlerini farklı işyerlerinde şoför, işçi, çiftçi olarak devam ettirmişlerdir. Nitekim Mehmet Ali Bey'in kunduracı olduğu ve bir ara Kemeralı'nda kunduracı dükkânı işlettiği ve kendi eliyle ayakkabılar üretip sattığı belirtilmektedir. Diğer yandan ailede erkeklerin yanı sıra kadınların da çalışma hayatında aktif oldukları bilinmektedir. Halime Hanım işçi emeklisi olmuş, çocukları da okuldan ayrıldıktan sonra yakınlarındaki iş yerlerinde çalışma hayatına atılmışlardır.

Ailenin yapısına bakıldığında çekirdek aile yapısının üç kuşakta da benimsendiği dikkati çekmektedir. Hafize Hanım ve Mustafa Bey'in iki erkek evladı, evlendikten sonra ailesiyle değil, eş ve çocukları ile ayrı evlerde yaşamışlardır. Ancak çiftin tüm çocukları kendilerine verilen bölgede yeni evler inşa ederek sokak oluşturmuşlar ve kız-erkek beş evlatları da inşa ettikleri evlerde yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Mekânsal olarak birbirlerine yakın olmalarına rağmen Mustafa Bey'in çocukları ve torunları arasında bağlılık olmadığı görüşmeye katılan katılımcılar tarafından sıklıkla dile getirilmiştir. A. Hanım, iyi ve zor günde çok fazla bir araya gelmediklerini, sadece cenaze olduğu zaman bir araya geldiklerini belirtmiştir. Nitekim buna örnek olarak 2 numaralı katılımcı, dayı ve hala çocuklarının büyük bir

bölümünü uzun yıllardır görmediğini ve bayramlarda bile arama yapmadıklarını üzüntüyle ifade etmiştir.

Görsel 3: Mehmet Ali Bey (1954)

Kaynak: Aile Arşivi

İzmir'e gelen ilk kuşak aile bireylerinden başlayarak çocuklara aile büyüklerinin isimlerinin verilmesi göçmenlerin Anadolu kültürünü uzun yıllar Girit'te yaşamalarına rağmen devam ettirdiklerini göstermektedir. Nitekim günümüzde de aile büyüklerinin isimlerinin torunlara verilmesi Anadolu'da yaşatılan bir gelenektir. Hafize Hanım ve Mustafa Bey'in şu an hayatta olan torunları arasında da Sait, Ahmet, Mehmet Ali, Ayşe isimleri yaşatılmaya devam etmektedir. Dördüncü kuşak torunlarda ise aile büyüklerinin isimlerine rastlanılmamaktadır. Göçmenailede birinci ve ikinci kuşakta Anadolu kültüründe olduğu gibi erkek evlatların soyun devamı olarak görüldüğü ve bu nedenle kıymetli olduğunu belirten 2 numaralı katılımcı, kendi çocuklarında artık bu yaklaşımın terk edildiğini ve kız-erkek tüm çocukların aynı derece kıymetli olduğunu belirtmiştir. Ancak tüm kuşaklarda özellikle miras konusunda kız-erkek evlat ayrımı yapılmadığı vurgulanmıştır.

Mustafa Bey ve Hafize Hanım'ın çocuklarından Halime Hanım, Ahmet ve Sait Bey yine Girit göçmeni ailelerin çocukları ile evlenirken, Zehra ve Afet Hanımların Girit göçmeni olmayan kişilerle evlilik gerçekleştirmişlerdir. Bu bilgiden hareketle ailenin dışa kapalı bir toplumsal yapı sergilemediği, sadece kendileri gibi göçmen olan ailelerle değil Giritgöçmeni olmayan aileler ile de akrabalık ilişkileri kurdukları görülmektedir.

Girit'ten gelen ailenin ilk kuşak ve ikinci kuşak erkek üyelerinin giyim bakımından uzun çizmeler, paçası dar pantolonlar giyerek pantolonlarının paçalarını çizmelerinin içine koydukları

katılımcıların verdikleri fotoğrafta görülmektedir. Aile üyeleri ilk geldikleri yıllarda Girit'teki kıyafet alışkanlıklarını devam ettirmişler; sonrasında ise ayakkabı, pantolon, gömlek vb şeklinde giyinmeyi sürdürmüşlerdir. İlk ve ikinci kuşak kadınların başlarında şifon ve tülbent olarak adlandırdıkları örtüler kullandıkları, şifonu gezmeye giderken tülbenti ise evde taktıkları 1 numaralı katılımcı tarafından belirtilmiştir. Şifonu, çenelerinin altından bağladıkları ifade edilirken; üçüncü kuşak göçmenlerde ise kadınların bir kısmının başı kapalıyken, bir kısmının başı açık olduğu belirtilmektedir.

Görsel 4: Birinci Kuşak Göçmenlerin Giyimi (Mehmet Ali Bey 18 Yaşındayken (1944)

Kaynak: Aile Arşivi

Girit göçmeni ailede din ve inanç bakımından herhangi bir zorlamanın olmadığı, Girit'ten göç eden Hafize Hanım'ın dinine çok düşkün olduğunu belirten 1 numaralı katılımcı, anneannesinin elinden tespihinin hiç düşmediğini ifade etmiştir. Beş vakit namazını kılan Hafize Hanım'ın çocuklarından Afet ve Halime Hanım'ın da annesi gibi yaşadıkları, hatta Afet Hanım'ın ailedeki tek hacı olduğu belirtilmiştir. Anadolu'da da yaygın olarak bilinen bazı batıl inançlar üçüncü kuşak aile üyeleri tarafından günümüzde de hala yaşatılmaktadır. Süpürgenin kıyafete değmesi, ekmeğin ters durması, terliğin ters bırakılması, elden bıçak alınması, yatan birinin üzerinden geçmek, kapı arkasında durmak, elini çenenin altına koyma, perşembe gecesi tırnak kesmek, gece sakız çiğnemek uğursuzluk olarak yorumlanmaktadır. Diğer yandan sol avuç

içinin kaşınması para gitmesi, sağ avuç içinin kaşınması para gelmesi olarak değerlendirilirken, ayakaltının kaşınması ise gezmeye gitmenin habercisi olarak yorumlanmaktadır. Özellikle 1 numaralı katılımcı kendisini batıl inançlı olarak nitelendirmekte iken, 4 numaralı katılımcı ise bunlara itibar etmemektedir.

Girit mutfağı genel olarak sebze ve otlardan yapılan yemekleri ile meşhur olup; 1 numaralı katılımcı asla yemek sıkıntısı çekmediklerini, çünkü rahatlıkla doğadan ot toplayarak yemek yapabildiklerini belirtmiştir. Ebe gümece, turp otu, gelincik, arap saçı, sarmaşık, semizotu, şevketi bostan otları, ot yemeklerinin başında gelmektedir. Bunun yanında kızartmaları, hamur işlerini bile zeytinyağıyla yaptıklarını ifade eden 1 numaralı katılımcı, zeytinyağından başka yağ mutfağında tercih etmediğini vurgulamıştır. Aile üyeleri Girit'teki büyüklerinin salyangoz yemeğini yediklerini ve salyangozları haşlayarak tükettiklerini anlattıklarını; ancak ikinci ve üçüncü kuşak aile üyelerinin salyangoz hiç yemediklerini ifade etmişlerdir. Bu noktada Türk mutfak kültüründe olmayan ve Rum mutfağında sıklıkla tüketilen salyangoz yemeği hususunda Girit'te yaşayan Türklerin Rumlardan etkilenildiği açıktır.

Girit Göçmenlerine Göre Göçün Psiko-Sosyal Sonuçları

Diğer göç hareketlerinde olduğu gibi Girit'ten Anadolu'ya göç eden bu ailenin üçüncü kuşak torunları da aile büyüklerinden dinledikleri göç hikâyelerinin etkisi altında olduklarını belirtmişlerdir. Görüşmeye katılan üçüncü kuşak aile üyeleri adada büyüklerine yapılan zulmü görmedikleri halde sadece dinlediklerinin etkisiyle bile gözlerinde canlandırdıklarını ifade etmişler; anneannelerinin göç zamanı büyük kıtlık ve yokluk yaşadıklarını ifade ederek, ekmek dilimlerinin neredeyse ip kalınlığında tükettiklerini söylemişlerdir. Hatta bu nedenle evde ekmek ve diğer yiyeceklerin israfı konusunda hem kendilerinin çok dikkat ettiğini hem de çocuklarına bu yönde eğitim verdiklerini vurgulamışlardır.

Tartışma/Sonuç

İnsan dinamik bir varlık olmasının bir sonucu olarak yaşamı boyunca hareket halindedir. Bu nedenle tıpkı insanlar gibi toplumların da hareket halinde ve yer değiştiren bir yapı arz etmesi olağandır. Türk Tarihinde Kavimler Göçü başta olmak üzere çok sayıda kitlesel göç hareketleri bulunmaktadır. Bu göçlerin bir kısmı siyasal gelişmeler, savaşlar, kuraklık, yiyecek kıtlığı gibi nedenlerle gerçekleşmiştir. Günümüzde ise sınır güvenliği noktasında alınan önlemler kitlesel göçler için önemli bir engel oluşturmakla birlikte; özellikle son dönemlerde yaşanan siyasi ve sosyal krizler sığınmacı, mülteci gibi kavramların yeniden önem kazanmasına neden olmuştur. Ancak 19. yüzyıldan itibaren kaybedilen topraklardan Anadolu'ya göç edenler Türk hukuku gereği göçmen olarak tanımlanmaktadır. Göçmenler Anadolu'dan ayrılarak çeşitli bölgelere iskân edilen, fakat sonrasında yeniden anavatana dönmek zorunda kalan bireyleri kapsamaktadır.

Kafkaslar, Balkanlar, Kıbrıs, Kırım ve Girit başta olmak üzere kaybedilen topraklardan sayıları yüzbinleri bulan göçmen Anadolu'ya gelerek kendilerine tahsis edilen bölgelere yerleştirilmişlerdir. Bu araştırmada Girit adasından Birinci Dünya Savaşı yıllarında ayrılarak İzmir'e yerleşen Hafize ve Mustafa Bey'in torunları olan üçüncü kuşak Girit göçmeni aile üyeleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, aile büyüklerinin Girit'ten İzmir'e göç etmelerinin nedenleri hakkında çocuklarını ve torunlarını bilgilendirerek vatan ve millet değerleri konusunda farkındalık ve bu olaylarla ilgili tarih hafızası oluşturduklarını göstermektedir. Diğer yandan göçmenlerin dini değerlerini Girit'te yaşarken de muhafaza ettikleri, çocuklarına ve torunlarına da bu değerleri kazandırdıkları dikkati çekmektedir. Aile yapısı açısından bakıldığında çekirdek aileyaşantısını sürdüren ailenin, akraba evliliğini tercih etmediği gibi çocuklarını sadece göçmenlerle evlendirme gibi bir tercihte de

bulunmadıkları görülmektedir. Girit mutfağında ağırlıklı yeri olan ot ve sebze kültürünü hâlâ yaşattıkları ve yeni nesillerin de bugün Akdeniz mutfağı olarak adlandırılan yemek kültürünü sürdürdükleri dikkati çekmektedir. Ancak araştırmaya katılan göçmen ailenin ifade ettiği gibi, en fazla rahatsız oldukları özelliklerinin, akrabalar arasında yeterince bağlılık olmaması ve bireyselleşmenin çok fazla olduğudur. Aile üyeleri ve akrabalar birbirlerinin yaşamlarına müdahil olmadıkları gibi sadece cenaze nedeniyle bir araya geldiklerini, bayramlarda ise yeni nesille birlikte ziyaret gibi uygulamalara eskisi kadar önem verilmediğini söylemektedirler.

Türkiye'nin her bölgesi kaybedilen topraklardan yüzyıllar sonra anavatana geri dönen insanların hikâyeleri ile doludur. Göçmenler, yerleştikleri bölgelerde sosyal ve ekonomik hayatın zenginleşmesine önemli katkılar sağlamıştır. Ancak göçmenlerin uyum süreci çok kolay gerçekleşmediği gibi, göç yolculuğu önemli izler bırakmıştır. Özellikle öğrencilere vatan toprağının kıymetine yönelik değerlerin kazandırılmasında göç hikâyelerinden derslerde yararlanılması göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle göç eden ailelere yönelik yapılacak araştırmaların sayılarının artması ve birinci kuşak göçmenlerin anlattıklarının çocukları ve torunları hayattayken kayda alınması büyük önem taşımaktadır. Diğer tarihi olaylarda olduğu gibi göçmenlerle ilgili tarih hafızasının oluşturulmasında bu çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer yandan insan hareketliliğinin çok fazla olduğu günümüzde göç eden bireylere yönelik politikaların geliştirilmesinde de bu tarz araştırmalardan elde edilen sonuçlardan yararlanılabilir.

Kaynakça

- Asan, H. (2016). Devlet, aşiret ve eşkiya bağlamında Osmanlı muhacir iskân siyaseti (1860-1914), *Göç Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 36-61.
- Bulut, R. (2017). Cumhuriyet dönemi ve öncesi Bulgaristan'dan Türkiye'ye göçler, *Göller Bölgesi Aylık Hakemli Ekonomi ve Kültür Dergisi Ayrıntı*, 56, 59-65.
- Çolak, F. (2013). Bulgaristan Türklerinin Türkiye'ye göç hareketi (1950-1951), *Tarih Okulu*, XIV, 113-145.
- Gemici, N. (2009). Girit'e ait 1870 tarihli belge, *İSTEM*, 13, 281 – 287.
- İpek, N., Şimşirgil, A., Gülsoy, E., Taştım, M. (2013). *Osmanlı'da iskân ve göç*, Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2982.
- İpek, N. (2014). Kaynakların dilinde göç kavramı, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 17, 9-20.
- İpek, N. (2015). Fetih'ten cumhuriyet'e İstanbul'a yönelik göçler, Coşkun Y. (Ed.), *Antik çağ'dan XXXI.yüzyıla büyük İstanbul tarihi* (520-531), TDV İslam Araştırmaları Merkezi.
- Kaya, M. (2013). Balkan savaşları sırasında Anadolu'ya göçler ve karşılaşılan sorunlar, *JASS*, 5 (6), 1-16.
- Yıldırım, S. (2012). Balkan savaşları ve sonrasındaki göçlerin Türkiye nüfusuna etkileri, *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 8 (16), 75-92.
- 19/09/2006 tarih ve 5543 Sayılı İskân Kanunu, Resmî Gazete, 26/9/2006, 26301.

Extended Abstract

The purpose of this research is to make inferences about the causes and consequences of migration and the socio-cultural and psychological codes that the immigrants continued in

Izmir, based on the example of the Turks who migrated from the island of Crete to Izmir in the last periods of the Ottoman Empire. The research is a descriptive study planned and carried out within the framework of qualitative research. In the first stage of the study, a literature review was carried out to establish the logical framework and create a theoretical basis; accordingly, articles, books and online resources on the subject were examined. The data were obtained through a semi-structured interview form with Cretan immigrant family members residing in Izmir today. The data obtained from the study provide elements of the current social, cultural, and economic lives of the third-generation Cretan immigrant family, who still live in Izmir today, and a descriptive data set about the immigrants. Within the scope of the research, the following questions were tried to be answered.

Research Questions:

- ✓ What are the reasons of the migration from Crete to Izmir in the last periods of the Ottoman Empire?
- ✓ In which districts of the city did the immigrants who migrated from Crete to Izmir settle?
- ✓ What are the cultural elements that Cretan immigrant kept alive in Izmir?
- ✓ What economic activities did Cretan immigrants have in the districts where they settled?
- ✓ How were the Cretan immigrants welcomed by the settled individuals in the places they settled?

The data obtained during the study conducted to find answers to the above research questions are included in the Findings section. It is explained under the headings "Reasons of Migration", "Socio-Cultural and Economic Elements", "Socio-Psychological Consequences". The research focused on the Turks who migrated to Anatolia from the lost lands in the last periods of the Ottoman Empire. In this context, the data obtained from the example of the grandchildren of an immigrant family who settled in Izmir from Crete were evaluated.

A semi-structured interview form was used to collect data in the study. In addition to the predetermined questions during the interview, different questions were also asked to the participants when necessary, depending on the course of events. In this context, the questions asked to the participants are listed below.

- ✓ Do you know why your family elders migrated from Crete to Izmir?
- ✓ Do you have information about your family elders who stayed in Crete and those who came to Izmir?
- ✓ How were your elders welcomed by the local people in Izmir when they immigrated? Would you share?
- ✓ What were your family's sources of income from the first generation?
- ✓ Could you share what you know about social life (belief, clothing, family relations, marriage, kinship ties, etc.) since the first generation?
- ✓ Do you think migration influences the psychology of individuals that is transmitted from generation to generation?

Participation in the interviews conducted with a semi-structured form was voluntary, and while the questions to be asked to the participants were determined in advance, different questions were added depending on the course of the process. The interview form was applied to the participants face to face and online via video call. Interviewed family members shared

visual materials (photos, family tree, etc.) on a voluntary basis and gave written permission for the use of these materials. Participants' names are coded as A, B, C. The data obtained from the interview were themed as the reasons for migration from Crete to Izmir, cultural elements (names, beliefs, food culture), economic elements, socio-psychological consequences, and the data were evaluated in line with the determined themes.

Hundreds of thousands of immigrants from many lost lands, especially the Caucasus, the Balkans, Cyprus, Crimea and Crete, came to Anatolia and were settled in the regions allocated to them. In this research, interviews were held with third-generation Cretan immigrant family members, who are the grandchildren of Hafize and Mustafa Bey, who left the island of Crete during the First World War and settled in Izmir. The data obtained from the interviews show that family elders informed their children and grandchildren about the reasons for their migration from Crete to Izmir, thus creating awareness of homeland and national values and a historical memory about these events. On the other hand, it is noteworthy that the immigrants preserved their religious values while living in Crete and imparted these values to their children and grandchildren. In terms of family structure, it can be seen that the family that prefers nuclear family life does not prefer consanguineous marriages, nor do they prefer to marry their children only to immigrants. It is noteworthy that they still preserve the herb and vegetable culture, which has a predominant place in Cretan cuisine, and that new generations preserve the food culture that is today called as Mediterranean cuisine. However, as stated by the immigrant family participating in the research, the characteristics that disturb them the most are the lack of commitment among relatives and too much individualization. Family members and relatives say that they do not intervene in each other's lives and that they only come together for funerals, and that practices such as visiting with the new generation during holidays are not given as much importance as before. Even today, although the discrimination between sons and daughters continues to exist in many regions, the absence of such practices among family members is seen as a quality that should be taken as an example.